

เรื่อง สรุบบทที่ 1 ประวัติความเป็นมาและระบบการจัดการศึกษาไทย

จัดทำโดย
นางสาวดวงเดือน พันนาเหนือ
571031321181

เสนอ
ผศ.กรรณก ฐปประสม

ภาคเรียนที่ 2/2560
เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร(1022202)
หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย
คณะศึกษาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ประวัติความเป็นมาและระบบการจัดการศึกษาไทย

สมัย	ประวัติความเป็นมา	ระบบการจัดการศึกษา
การศึกษาไทยสมัยโบราณ (พ.ศ. 1781 - พ.ศ. 2411) 1. สมัยสุโขทัย	การศึกษาสมัยสุโขทัยเป็นการจัดการศึกษาภายใต้การปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มีการศึกษาแบบถ่ายทอดการเรียนรู้ที่ไม่มีแบบแผนที่แน่นอน โดยมีวัดเป็นศูนย์กลางที่สำคัญของการศึกษา ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ลักษณะการจัดการศึกษาสมัยสุโขทัย	พ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้ทรงคิดประดิษฐ์ตัวอักษรไทยขึ้นเป็นครั้งแรก โดย ทรงดัดแปลงมาจากตัวหนังสือขอม และมอญซึ่งนับว่าเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญยิ่งของความเป็นชาติและเป็น รากฐานที่สำคัญด้านอักษรศาสตร์ มีรูปแบบการจัดการศึกษาและสถานศึกษา 4 ลักษณะดังนี้ - การศึกษาในวังเป็นการจัดการศึกษาสำหรับพระราชโอรสหรือเชื้อพระวงศ์ - การศึกษาในสำนักราชบัณฑิตเป็นการจัดการศึกษาให้บุตรหลานเจ้านายเชื้อพระวงศ์ และบุตรหลานของขุนนางข้าราชการ คหบดี - การศึกษาในวัดเป็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้ชายไทยที่ต้องการบวชเรียนเพื่อให้มีความรู้ - การศึกษาในบ้านเป็นการจัดการศึกษาสำหรับกุลบุตรกุลธิดาตามบ้านขุนนางหรือคหบดี
2. สมัยกรุงศรีอยุธยา	ในรัชสมัยพระรามาธิบดีที่2 ได้เริ่มติดต่การค้าขายกับชาวตะวันตกเช่น โปรตุเกส ฮอลันดา ฝรั่งเศส อังกฤษและจากการติดต่การค้าขายกับชาวตะวันตกนี้เอง ทำให้การศึกษาไทยมี ความเจริญรุ่งเรืองขึ้น เช่น ดาราศาสตร์ การทำน้ำประปา การแพทย์ การก่อสร้าง	การจัดการศึกษาสมัยกรุงศรีอยุธยา มีรูปแบบการจัดการศึกษาและสถานศึกษาเหมือนกับสมัยสุโขทัย 4 ลักษณะคือ การศึกษาในวัง สำนักราชบัณฑิต วัดและบ้าน ซึ่งในสมัยกรุงศรีอยุธยานี้ นอกจากการจัดการศึกษาใน 4 ลักษณะที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังได้เริ่มมีการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน มิชชันนารี ซึ่งเป็นโรงเรียนของชาวตะวันตกที่เข้าเผยแพร่ศาสนาของตนด้วย มีแบบเรียนภาษาไทยชื่อว่า จินตามณี ซึ่งเป็นหนังสือแบบเรียนภาษาไทยเล่มแรก ที่แต่งไว้เพื่อหัดอ่านและฝึกหัดการแต่งโคลงฉันทกาพย์ กลอนจินตามณีจึงเป็นแบบเรียนเล่มแรกของไทยและเป็นแม่แบบของแบบเรียนสมัยต่อมา

สมัย	ประวัติความเป็นมา	ระบบการจัดการศึกษา
3. สมัยกรุงธนบุรี และรัตนโกสินทร์ ตอนต้น	หลังจากที่กรุงศรีอยุธยาได้พ่ายแพ้ในสงครามครั้งที่ 2 และต้องสูญเสียเอกราชนี้ ทำให้กรุงศรีอยุธยาได้รับความเสียหายเป็นอย่างมากทั้งด้านโครงสร้างเมือง ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การศึกษาและสภาพจิตใจของประชาชน เมื่อพระเจ้ากรุงธนบุรีได้กอบกู้อิสรภาพแล้วจึงต้องเร่งฟื้นฟูประเทศเก็บรวบรวมสรรพ ตำราจากแหล่งต่างๆ ที่รอดพ้นจากการทำลายจากสงครามและได้ย้ายเมืองหลวงมาที่กรุงธนบุรีและเริ่มดำเนินการ ทำนุบำรุง ศาสนา ศิลปะและวรรณคดีขึ้นใหม่	วัดยังเป็นสถานศึกษาที่ให้การศึกษาแก่ประชาชนส่วนใหญ่ เช่นเดิม ส่วนราชสำนักก็เป็นสถานศึกษาสำหรับบุตรหลานเจ้านายเชื้อพระวงศ์และบุตรหลานของขุนนาง ข้าราชการบริพาร คหบดี
สมัยรัชกาลที่ 1 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า จุฬาโลก	ทรงฟื้นฟูการศึกษาด้านอักษร ศาสตร์ โบราณคดี วรรณคดี ศิลปะ กฎหมาย วิชา แพทย์แผนโบราณ สังคายนาพระไตรปิฎก ทรงโปรดให้มีการ	สอนและการสอบพระปริยัติธรรม ทรงพระราชนิพนธ์เรื่องรามเกียรติ์ ที่ได้เค้าโครงเรื่องมาจากเรื่องรามายณะ ของประเทศอินเดีย
สมัยรัชกาลที่ 2 พระพุทธเลิศหล้าน ภาลัย	ช่วงนี้ประเทศเริ่มมีสัมพันธไมตรีและการค้ากับ ชาวต่างชาติอีกครั้ง เช่น โปรตุเกส อังกฤษ ฝรั่งเศส ฮอลันดา เป็นต้น เนื่องจากประเทศทางยุโรป มีการปฏิวัติ อุตสาหกรรมทำให้สามารถผลิตสินค้าได้เป็นจำนวนมากจากเครื่องจักรที่ใช้พลังงานจาก ไอน้ำ ประเทศต่างๆ ทางยุโรปเหล่านี้ จึงต้องการติดต่อค้าขายกับประเทศทางเอเชียเพื่อต้องการขายสินค้า การติดต่อสื่อสารเพื่อการค้าขายนี้เองทำให้คนไทยมีความทันสมัยและมีวิทยาการต่างๆจากตะวันตกผสมผสาน	การศึกษา ของไทยจึงเริ่มเปลี่ยนแปลงไปอีกครั้งหนึ่ง พระพุทธเลิศหล้านภาลัยจึงทรงโปรดให้ตั้ง โรงทานหลวงขึ้น ในพระบรมมหาราชวังเพื่อใช้เป็นที่พักอาศัยอาหารพระภิกษุ สามเณรและบริจาคนพระราชทรัพย์เป็นทาน แก่คนชรา คนพิการ และได้ใช้โรงทานหลวงแห่งนี้เป็นที่สำหรับพระสงฆ์แสดงพระธรรมเทศนาและให้การศึกษา แก่ประชาชนทั่วไป รัชสมัยนี้มีความเจริญรุ่งเรืองทางด้านอักษร ศาสตร์ เนื่องจากรัชกาลที่ 2 ท่านทรงเชี่ยวชาญ
สมัยรัชกาลที่ 3 สมเด็จพระนั่งเกล้า เจ้าอยู่หัว	พระองค์ท่านทรงให้มีการ แต่งแบบเรียนภาษาไทยขึ้นอีก 2 เล่ม ได้แก่ หนังสือประถม ก กา และประถม มาลา ช่วงนี้การศึกษาของประเทศได้รับอิทธิพลจากประเทศทางตะวันตกสำหรับการพิมพ์เอกสารภาษาไทยครั้งแรกนี้เป็นการพิมพ์เอกสารเกี่ยวกับการห้ามประชาชนสูบบุหรี่ การจัดตั้ง โรงพิมพ์หนังสือไทยนี้ได้สร้างประโยชน์อย่างมาก แก่การศึกษาไทย เนื่องจากทำให้ประเทศสามารถผลิตหนังสือเรียนภาษาไทยได้เป็นจำนวนมาก	ส่วนใหญ่มีการสอนกันเฉพาะภายในครอบครัวหรือวงศ์ตระกูล โปรดให้ นักปราชญ์ ราชบัณฑิต ผู้เชี่ยวชาญในวิชาการต่างๆ มาร่วมจารึกลงในแผ่นศิลา สร้างเป็นรูปปั้นและเขียนเป็นภาพจิตรกรรมฝาผนัง เพื่อเป็นการถ่ายทอดวิชาความรู้สืบทอดไป ในภายหน้ามิให้สูญหายไปโดยได้นำไปประดับไว้ตามระเบียงวัดพระเชตุพน

สมัย	ประวัติความเป็นมา	ระบบการจัดการศึกษา
สมัยรัชกาลที่ 4 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	รัชสมัยนี้ชาวยุโรปและอเมริกันเข้า มาติดต่อการค้าและสอนศาสนามากขึ้นและมีการนำวิทยาการสมัยใหม่เข้ามาใช้มากมาย เริ่มมีการคุกคามจาก จักรวรรดินิยมตะวันตก ทำให้พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเห็นความสำคัญของการศึกษา	ทรงจ้างนางแอนนา เอช เลียว โนเวนส์ มาสอนสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอจนรอบรู้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี ทำให้ เจ้านายและข้าราชการชั้นสูงนิยมจ้างครูฝรั่งมาสอนหนังสือและภาษาอังกฤษแก่บุตรหลานที่บ้าน ในช่วงนี้ การศึกษาจึงมีการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น จนส่งผลทำให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาในช่วงเวลาต่อมา
การศึกษาไทยสมัยปฏิรูปการศึกษาสมัยก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง(พ.ศ. 2411-พ.ศ.2475)	การศึกษาไทยสมัย โบราณเป็นการจัดการศึกษาที่มีวัดเป็นศูนย์กลางที่สำคัญของการศึกษา และเน้นการถ่ายทอดความรู้ของครอบครัวให้แก่ลูกหลานในวงศ์ตระกูล ภายหลังได้รับอิทธิพลการศึกษาจาก ตะวันตกทำให้การศึกษาไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ	การจัดการศึกษาที่มีวัดเป็นศูนย์กลางที่สำคัญของการศึกษา และเน้นการถ่ายทอดความรู้ของครอบครัวให้แก่ลูกหลานในวงศ์ตระกูล
สมัยรัชกาลที่ 5 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	มีความเจริญรุ่งเรืองในทุกๆ ด้านทั้งด้านการปกครองการศาลการคมนาคมและการสาธารณสุขโดยเฉพาะ ด้านการศึกษา พระองค์ท่านทรงเห็นว่าการศึกษเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ จึงทรงสนับสนุน การศึกษาอย่างจริงจัง ซึ่งนับได้ว่าเป็นครั้งแรกของการปฏิรูปการศึกษา การศึกษาไทยในสมัยนี้จึงเปลี่ยนรูป จากแบบไม่เป็นทางการไม่มีระเบียบแบบแผนเป็นการศึกษาที่มีระบบมีระเบียบแบบแผน (Formal education)มีการจัดทำโครงการศึกษาชาติ มีการกำหนดวิชาเรียนมีการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน การสอบไล่และจัดให้มีทุนเล่าเรียนหลวงเพื่อให้ราษฎรได้รับ โอกาสในการศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชา ที่ประเทศมีความต้องการผู้ที่มีความเชี่ยวชาญโดยทุนดังกล่าวเป็นทุนที่ให้ราษฎรไปศึกษาเล่าเรียน ที่ต่างประเทศ	มีการจัดทำโครงการศึกษาชาติ มีการกำหนดวิชาเรียนมีการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน การสอบไล่และจัดให้มีทุนเล่าเรียนหลวงเพื่อให้ราษฎรได้รับ โอกาสในการศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชา ที่ประเทศมีความต้องการผู้ที่มีความเชี่ยวชาญโดยทุนดังกล่าวเป็นทุนที่ให้ราษฎรไปศึกษาเล่าเรียน ที่ต่างประเทศ

สมัย	ประวัติความเป็นมา	ระบบการจัดการศึกษา
สมัยรัชกาลที่ 6 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	ทรงปกครองประเทศให้มี ความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ พระองค์ทรงนำเอาแบบอย่างและวิธีการที่เป็นประโยชน์จากต่างประเทศมาใช้เป็นหลักในการปรับปรุงการศึกษา เช่น นำวิชาลูกเสือจากประเทศอังกฤษมาจัดตั้ง กองลูกเสือหรือเสือป่าขึ้นเป็นครั้งแรกและต่อมาได้จัดตั้งกองลูกเสือหญิงขึ้น เรียกว่า เนตรนารีและอนุภาชาต โรงเรียนกุลสตรีวังหลัง ตามลำดับ	นำวิชาลูกเสือจากประเทศอังกฤษมาจัดตั้ง กองลูกเสือหรือเสือป่าขึ้นเป็นครั้งแรกและต่อมาได้จัดตั้งกองลูกเสือหญิงขึ้น เรียกว่า เนตรนารีและอนุภาชาต โรงเรียนกุลสตรีวังหลัง
สมัยรัชกาลที่ 7 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว	ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย การศึกษาของไทยว่า จะต้องให้การศึกษาอย่างเต็มที่แก่ราษฎรเพราะคณะราษฎรมีความเชื่อว่าการศึกษาจะช่วยให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตย ทำให้การศึกษาของประเทศมีการเปลี่ยนแปลงจากสมัยก่อนมาก	การจัดการศึกษานั้น หลักสูตรของโรงเรียนและมหาวิทยาลัยจะต้อง ขยายให้สูงขึ้นเท่าเทียมอารยประเทศ 1. จัดตั้งคณะกรรมการการศึกษา จัดตั้งสภาการศึกษาและปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษาภาค บังคับจากเดิม 6 ปีให้เหลือ 4 ปีและประกาศใช้แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2479 2. เปลี่ยนชื่อกระทรวงธรรมการเป็นกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศใช้พระราชบัญญัติ ประถมศึกษาทั่วประเทศ ประกาศใช้พระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ปีพุทธศักราช 2503 ฉบับที่ 2 ฉบับที่ 3 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จัดตั้ง ครุสภาเพื่อส่งเสริมฐานะครูและดูแลรักษาผลประโยชน์ครู 3. จัดตั้งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง การขยายสถานศึกษาทั้งในส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาคโดยในภูมิภาคได้จัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จัดตั้งมหาวิทยาลัย รามคำแหงเป็นมหาวิทยาลัยเปิดแห่งแรกและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นลำดับต่อมา 4. การปฏิรูปการศึกษานั่นใน 4 ด้าน (ในปี 2540) คือ การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา การปฏิรูประบบการบริหารการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนและการปฏิรูปครูและ บุคลากรทางการศึกษา

สมัย	ประวัติความเป็นมา	ระบบการจัดการศึกษา
สมัยรัชกาลที่ 9 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช	ประเทศ ได้รับวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ๆ จากต่างชาติและนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน จนเกิดความก้าวหน้าใน หลายด้าน ความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่นี้เอง ทำให้การศึกษาเกิดความเหลื่อมล้ำและขาด ความเสมอภาค พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตระหนักว่าเด็กและเยาวชนของไทยมิได้ขาดสติปัญญา หากแต่ด้อยโอกาสและขาดทุนทรัพย์สำหรับการ ศึกษา พระองค์ท่านจึง โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทาน พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เพื่อสนับสนุนการศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง	1. ทรงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทาน พระ ราชทรัพย์ส่วนพระองค์เพื่อก่อตั้งกองทุนการศึกษาขึ้นหลายทุนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา 2. มีพระราชดำริให้ทหารช่วยก่อสร้างโรงเรียนเพื่อ ให้ทหารมี ส่วนช่วยเหลือประชาชนด้านการศึกษา โดยให้แม่ทัพภาคเป็นแกนนำในการก่อสร้างโรงเรียนในเขตพื้นที่ ที่รับผิดชอบและพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์สนับสนุนการก่อสร้าง โรงเรียนโดยจัดตั้งโรงเรียน 3. พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นทุนริเริ่ม ในการก่อสร้างโรงเรียนตามวัด ในชนบทเพื่อสงเคราะห์เด็กยากจนและกำพร้าให้ได้มี สถานที่สำหรับศึกษาเล่าเรียน 4. ทรงริเริ่มตั้งศาลารวมใจตามหมู่บ้านในชนบทเพื่อให้ประชาชนได้ใช้เป็น ที่อ่านหนังสือและพระราชทานหนังสือประเภทต่างๆ 5. ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ วิทยาการผู้ทรงคุณวุฒิ ในแต่ละสาขาวิชา ร่วมจัดทำสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนที่รวบรวมสาระเรื่องราวต่างๆ โดยแบ่งเนื้อหา ออกเป็นสามระดับเพื่อให้เยาวชนสามารถค้นคว้าหาความรู้ได้ตามพื้นฐานความรู้เดิม ของแต่ละคน ประกอบด้วย 7 สาขาวิชา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ เกษตรศาสตร์ แพทยศาสตร์ และคณิตศาสตร์

